

Združenie slovenskej inteligencie

Partizánska 1990/15A, 038 52 Sučany

zsi@zsi.sk, www.zsi.sk

Sučany, 5. decembra 2023

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu
a športu Slovenskej republiky
Stromová 1
813 30 Bratislava

Združenie slovenskej inteligencie predkladá riešenia a východiská pre naplnenie podstaty prosperujúceho suverénneho štátu. V tomto liste si Vás dovoľujeme upozorniť na neudržateľný stav používania základného komunikačného prostriedku obyvateľstva – jazyka slovenského.

Neznalosť slovenčiny občanov nielen atomizuje, ale priam hendikepuje pri výbere vzdelávania a zamestnania. Stav je natoľko vážny, že občan Slovenskej republiky pri bežných úkonoch na úrade či u lekára v niektorých regiónoch potrebuje tlmočníka. Nie je únosné, aby bola slovenčina vo verejnom priestore zatláčaná do úzadia, doslova ponižovaná, veľkoplošnými pútačmi či plagátmi v cudzích jazykoch.

Náš najdôležitejší komunikačný nástroj nevedia používať ani absolventi stredných stupňov škôl, osoby pôsobiace vo verejnom priestore (vrátane médií), štátni zamestnanci na vedúcich pozíciách, ale ani značná časť obyvateľstva z radov národnostných menšín. Iste uznáte, že niečo podobné nie je možné v žiadnom štáte, s ktorým susedíme.

Slovenčinu majú na niektorých školách vyučovať ako cudzí predmet, ba ozývajú sa požiadavky na druhý úradný jazyk – maďarčinu. Je to v rozpore s našou ústavou a absurdné aj z pohľadu diskriminácie. Takmer rovnako veľká ako maďarská menšina, je rómska menšina. Zavedieme na základe tejto skutočnosti aj tretí úradný jazyk?

Slovenčina je slovom aj písmom najstarší kodifikovaný jazyk používaný obyvateľstvom žijúcim na našom území. Prvé knihy sú známe od čias sv. Metoda a Cyrila z roku 837, v roku 1787 slovenčinu modernizoval Anton Bernolák, v roku 1843 Ľudovít Štúr a Jozef M. Hurban. Dnešnú podobu získala v roku 1852 pričinením Martina Hattalu a Michala M. Hodžu.

Slovenčina je svojou presnosťou a jednoznačnosťou nielen úcty a obdivu hodný, ale v praktickom živote natoľko hodnotený jazyk, že je v odborných kruhoch považovaný za „matku“ všetkých slovanských jazykov, za akési slovanské esperanto.

Starostlivosť o slovenčinu dostala do vienka už v roku 1863 Matica slovenská, ale najmä štátom zriadený Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra Slovenskej akadémie vied. Činnosť oboch inštitúcií je však až zahanbujúco slabá a neúčinná.

Súčasnú veľmi vážnu situáciu navrhujeme riešiť zavedením týchto konkrétnych podmienok:

1. Používanie slovenského jazyka musí dôsledne a zodpovedne chrániť a spravovať jediná národne orientovaná organizácia so zodpovednosťou a právomocami tak, aby mohla svoju činnosť uplatňovať na celom území štátu bez výnimky.
2. Slovenčina musí byť jediným úradným jazykom vo všetkých úradoch a inštitúciách riadených štátom.

3. Úspešne zložená skúška zo slovenčiny musí byť súčasťou prijímacieho konania pre každého vedúceho úradníka v štátnej správe.
4. Všestranná znalosť slovenčiny musí byť podmienkou pre každého pracovníka pôsobiaceho v štátom platenom a spravovanom masovokomunikačnom médiu.
5. Skúškou overená znalosť slovenčiny musí byť súčasťou prijímacieho pohovoru pre každého učiteľa slovenčiny na všetkých štátnych školách.
6. Slovenčina musí byť maturitným predmetom na každej štátnej škole bez výnimky.

Združenie slovenskej inteligencie si uvedomuje ťažkosti spojené s uvedením týchto podmienok do života. Stav a úroveň používania najdôležitejšieho komunikačného prostriedku – slovenského jazyka je však natoľko vážny a naliehavý, že každá – aj keď vyčerpávajúca práca a finančné prostriedky na ich uvedenie do života majú pre občanov bezvýhradné opodstatnenie.

S pozdravom,

Branislav Čech, predseda

Združenie slovenskej inteligencie

